Lietas arhīva Nr. C-1588-21/14
ECLI:LV:VRT:2021:0427.C71158821.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Gulbenē 2021. gada 27.aprīlī

Vidzemes rajona tiesas tiesnese Rasma Medne izskatīja rakstveida procesā civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk-SIA) /Nosaukums A/ prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja SIA "/Nosaukums A/" cēlusi tiesā prasību pret atbildētāju /pers. A/ par parāda piedziņu, kurā pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1589., 1590., 1652. panta 3. punktu, 1692., 1698., 1699., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1759., 1760., 1934., 1934., 1943.,1946. pantu, Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6.pantu, Ministru kabineta 2013.gada 29.janvāra noteikumu Nr. 61 „Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2.punktu lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai pamatsummas parādu 3132,37 euro, aizdevuma lietošanas procentus 1390,31 euro par laika periodu no 17.02.2015. līdz 25.02.2016., aizdevuma līguma administrēšanas maksu 22,80 euro par laika periodu no 16.06.2015. līdz 25.02.2016., likumiskos procentus 902,64 euro par laika periodu no 26.02.2016. līdz 14.12.2020., parāda piedziņas izdevumus 17,00 euro un tiesas izdevumus –valsts nodevu 453,24 euro, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,37 euro un ar brīdinājuma izskatīšanu saistītos izdevumus 7,61 euro, pavisam kopā 5931,34 euro, kā arī lūdz atzīt prasītājas tiesības saņemt 6% gadā no neatmaksātās parāda pamatsummas līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

[1.1]Prasītāja prasības pieteikumu motivē ar to, ka 29.05.2018. starp AS /Nosaukums B/ un prasītāju noslēgts Cesijas līgums (turpmāk arī Cesijas līgums), saskaņā ar kuru prasītājs ieguva prasījuma tiesības uz atbildētāja saistībām ar visām blakus tiesībām.

[1.2] Norāda, ka 16.01.2014. starp atbildētāju un aizdevēju (cedentu) noslēgts Aizdevuma līgums Nr. /līguma numurs/(turpmāk arī Aizdevuma līgums), saskaņā ar kuru aizdevējs Aizdevuma līguma 2. punktā noteiktajā kārtībā izsniedza atbildētājai aizdevumu 4000 euro apmērā .Atbildētājs apņēmās atmaksāt aizdevumu, procentus par aizdevuma lietošanu un citus no Aizdevuma līguma izrietošos maksājumus Aizdevuma līguma maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā.

Norāda, ka ievērojot, ka atbildētāja neveica aizdevuma un citu no Aizdevuma līguma izrietošo maksājumu atmaksu Aizdevuma līguma maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā, kā arī to, ka atbildētāja maksājumu saistību kavējums pārsniedza 30 dienas, cedents, atbilstoši Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 2.punktam, vienpusēji atkāpās no Aizdevuma līguma ar 25.02.2016. un pieprasīja tūlītēju parāda atmaksu.

Norāda, ka uz prasības pieteikuma sagatavošanas dienu, atbildētājas no Aizdevuma līguma grafika izrietošās nenokārtotās saistības sastāda 4545,48 euro apmērā, kas sastāv no neatmaksātā aizdevuma 3132,37 euro apmērā, procentiem par aizdevuma lietošanu 1390,31 euro apmērā un aizdevuma līguma administrēšanas izmaksas 22,80 euro.

[1.3] Papildus prasītājs uzskata, ka ir pamats piedzīt no atbildētājas likumiskos procentus 902,64 euro apmērā par laika periodu no 26.02.2016. līdz 14.12.2020.

Prasītāja uzskata, ka atbilstoši Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6. pantam un Ministru kabineta 2013. gada 29. janvāra noteikumiem Nr. 61 Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi, atbildētājam ir pienākums atlīdzināt prasītājai kā parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējai radušos parāda atgūšanas izdevumus 17,00 euro apmērā.

Pirms prasības celšanas tiesā prasītāja ir vērsusies pret atbildētāju ārpustiesas kārtībā, ar pieprasījumu samaksāt parādu, taču atbildētājs nav veicis parāda pilnīgu atmaksu.

Prasītāja atsaucoties uz Vidzemes apgabaltiesas 03.05.2012. spriedumu lietā Nr. CA0099- 12/11, norāda, ka atlīdzināmi ar brīdinājuma izsniegšanu saistītie izdevumi Civilprocesa likuma 41 .pantā noteiktajā kārtībā.

[2] 2021. gada 17. martā tiesā saņemti atbildētājas rakstveida paskaidrojumi, kuros paskaidro, ka prasību neatzīst, norādot, ka tiesā iesniegtajā SIA /Nosaukums A/ parāda aprēķina grafikā aprēķinātās parāda summas nesakrīt ar uzrādītajām. SIA /Nosaukums A/pieprasa likumiskos procentus par periodu, kad jau bija lauzsts līgums ar /Nosaukums B/ un /Nosaukums B/ bezdarbības rezultātā apzināti tika radīti apstākļi, lai palielinātu atbildētājas kredītsaistības un tā rezultātā gūtu pēc iespējas lielāku peļņu. Tiek pieprasīti nesamērīgi un nepamatoti tiesas izdevumi, jo ne zvanus, ne vēstules uz savu deklarēto dzīvesvietu nav saņēmusi. Norāda, ka nav ļaunprātīgi izvairījusies no parādu atmaksas, maksājusi kamēr varēja pēc saviem līdzekļiem. Prasītājam nav pamata prasīt tiesas izdevumus par saistību izpildīšanu brīdinājuma kārtībā un prasītājam nav tiesību saņemt likumiskos procentus līdz sprieduma izpildei.

[3] Ar Vidzemes rajona tiesas tiesneses 2021. gada 18.marta lēmumu, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10. pantu, nolemts izskatīt civillietu rakstveida procesā 2021. gada1.aprīlī, par ko paziņots pusēm, informējot par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu un izskaidrojot tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim, izskaidrojot lietas dalībniekiem tiesības norādītajā termiņā līdz 2021. gada 29. martam iesniegt tiesā rakstveidā papildus paskaidrojumus, lūgumus, nosūtot informāciju prasītājai uz prasība pieteikumā norādīto e-pasta adresi saziņai ar tiesu, savukārt atbildētājai uz deklarēto dzīvesvietas adresi.

2021.gada 1.aprīlī tiesa, pamatojoties uz atbildētājas 17.03.2021. iesniegtajiem paskaidrojumiem un iebildumiem pret celto prasību, atlika lietas izskatīšanu, nozīmējot lietas izskatīšanu rakstveida procesā uz 2021. gada 27.aprīli un pieprasot papildus pierādījumus no prasītājas.

Motīvu daļa

[4] Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība apmierināma pilnīgi.

[5] Civillikuma 1793. panta 3. punkts noteic, ka prasījumi var pāriet no agrākā kreditora uz jaunu ar cesiju, kura notiek pēc tiesiska darījuma, vienalga, vai kreditors to noslēdzis uz likumiska pienākuma pamata vai labprātīgi. Saskaņā ar Civillikuma 1801. pantu, cesijas līgumu starp prasījuma atdevēju kreditoru (cedentu) un to personu, kam to atdod (cesionāru), var noslēgt jebkādā formā. Parādnieka piekrišana, pret kuru prasījums vērsts nav vajadzīga, un cesija ir spēkā, pat ja viņš neko par to nezina. Civillikuma 1805.pants nosaka, ka cesionārs var no cesijas brīža darboties ar kreditora tiesībām un uz šā pamata rīkoties ar prasījumu, cedēt to savukārt citam un izlietot to pret parādnieku.

[5.1] No 29.05.2018. starp AS /Nosaukums B/ un prasītāju noslēgtā Cesijas līguma izraksta (lietas 15.-16.lapa) konstatējams, ka cedents pret atlīdzību cedē cesionāram prasījuma tiesības, kad cedents nodod un cesionārs iegūst prasības pret personām, kurām ir parādsaistības pret cedentu un saskaņā ar Cesijas līguma 1. pielikumā esošo prasījumu kopumu, kurā norādīti parādnieki, līgumi un prasījumu summas. iestājies.

No minētā līguma Pielikuma Nr. 1 izraksta (lietas 16.lapa) secināms, ka tiek cedētas no Aizdevuma nr. /līguma numurs/ līguma izrietošās prasījuma tiesības pret atbildētāju, norādot pamatsummas prasījumu 3132,37 euro, procentu parādu 1390,31 euro un blakus prasījumus 24,20 euro.

Tiesa uzskata, ka Cesijas līgums ir noslēgts atbilstoši Civillikuma prasībām, tādējādi tas ir saistošs pusēm un prasītāja ir ieguvusi no Aizdevuma līguma izrietošās prasījuma tiesības pret atbildētāju.

Prasītāja darījusi zināmu atbildētājai par kreditoru maiņu, 06.08.2018. nosūtot rakstisku paziņojumu (lietas 17.lapa).

[6] No prasības pieteikumam pievienotā Aizdevuma līguma Nr. /līguma numurs/ (lietas 11.,12.lapa), AS „Swedbank" maksājuma uzdevuma (lietas13.lapa), tiesa secina, ka starp AS /Nosaukums B/ un atbildētāju 2014.gada 16.janvārī noslēgts Aizdevuma līgums par aizdevuma summu 4000 euro ar izmaksu kontā 3859,14 euro uz 30 mēnešiem jeb atmaksas termiņu līdz 15.08.2016.

Tiesa atzīst, ka Aizdevuma līgumā atbilstoši Civillikuma prasībām, puses vienojušās par visām būtiskajām sastāvdaļām, neviena no pusēm to nav apstrīdējusi un līdz ar to tie ir saistošs līgumslēdzējām pusēm.

[6.1] Civillikuma 1. pants nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Civillikuma 1. pantā norādītais labas ticības princips nozīmē, ka katram civiltiesiskās saistības dalībniekam savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ņemot vērā pretējās puses intereses.

Saskaņā ar Civillikuma 1590. pantu, katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu (..). Saskaņā ar Civillikuma 1591. pantu, ja ceļ prasību par divpusēja līguma izpildīšanu, prasītājam vai nu jāpiesola pienācīgs izpildījums, vai jāpierāda, ka viņš no savas puses līgumu jau izpildījis (..). Savukārt Civillikuma 1587. pantā noteikts, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Civillikuma 1934. pants nosaka, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Saskaņā ar Civillikuma 1943. pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

[6.2] Atbildētājai nepienācīgi pildot uzņemtās saistības, AS /Nosaukums B/ izmantoja Aizdevuma līguma Speciālo noteikumu 2.1. punktā noteiktās tiesības un ar 25.02.2016. vienpusēji atkāpās no Aizdevuma līguma un pieprasīja saistību pirmstermiņa izpildi, par ko paziņoja atbildētājai (lietas 59.-60.lapa).

No lietā esošā 25.02.2016. paziņojuma par aizdevuma līguma pirmstermiņa izbeigšanu redzams, ka aizdevējs ir brīdinājis atbildētāju par saistību izpildes pienākumu un tā neievērošanas sekām, aizdevējs paziņo par Aizdevuma līguma izbeigšanas datumu, norādot, ka nesamaksātā aizdevuma pamatsumma Aizdevuma līguma izbeigšanas dienā ir 3132,37 euro. Kopējā parāda summa EUR 5253,73. Tā nosūtīšanu atbildētājam pierāda Latvijas pasta vairumā nodoto reģistrēto sūtījumu saraksts par vēstuļu sagatavošanu un nodošanu piegādei adresātiem (lietas 60,61. lapa).

Prasītāja 2017.gada 14.septembrī. vērsusies tiesā ar pieteikumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā (lietas 56.lapa).

[6.3] Civillikuma 1589. pantā ir noteikti gadījumi, kad pēc Civillikuma pielaižama vienpusēja atkāpšanās no līguma. Minētajā normā noteikts, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Tā kā no parāda aprēķina izriet, ka saistību izpildes kavējums pārsniedza 30 dienas, tiesa atzīst, ka aizdevējam bija tiesības vienpusēji atkāpties no līguma.

Saskaņā ar Civillikuma 1811. pantu katra saistības tiesība izbeidzas pati no sevis, kad izpildīta tai atbilstošā parādnieka saistība, t.i. nolīdzinot parādu. Ja saistības tiesības priekšmets ir nauda, tad saistību izpilda ar samaksu.

[6.4] No prasības pieteikuma, parāda aprēķina (lietas 10.lapa) izriet, ka atbildētāja nav samaksājusi no Aizdevuma līguma izrietošās saistības pamatparāda 3132,37 euro apmērā .

[6.5] Civilprocesa likuma 96. panta piektā daļa paredz, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Atbilstoši Civillikuma 1838. pantam, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Atbildētāja neatzīst prasību, argumentējot ar to, ka parāds viņai ir izveidots mākslīgi. Kad izsniedza viņai parādu, nevērtēja viņas maksātspēju Norāda, ka pēc atbildētājs aprēķiniem uz 15.04.2015 viņas parāds sastāda 1946,53 euro nevis 3132,37 euro un procenti 1507,07 euro nevis 1390,31 euro, administrēšanas izmaksas 22,80 euro. Norāda, ka par parādu vajadzējis sūdzēt tiesā viņu ātrāk.

Atbildētāja lietā nav iesniegusi savus pierādījumus par viņas norādītajiem veiktajiem maksājumiem, pēc viņas aprēķiniem, kas samaksāti un parāda atlikums sastāda 1946,53 euro.

Savukārt tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas iesniegtos aprēķinus. Līdz ar to tiesa atzīst prasītājas norādīto pamatsummu 3132,37 euro par pierādītu un apmierināmu.

[7] Saskaņā ar Civillikuma 1753. pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Savukārt Civillikuma 1757. nosaka, ka noligstot procentus, jānoteic to apmērs (..). Civillikuma 1946. pants nosaka, ka procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Doktrīnā atzīts, ka procenti jāmaksā arī tad, ja kapitāls nonācis vai palicis svešā lietojumā prettiesiskās rīcības dēļ- nokavējuma rezultātā (..) (sk. Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof.K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā- R.:Mans īpašums, 253.lpp.).

[7.1] Par aizdevuma izmantošanas procentu maksāšanas pienākumu un apmēru līdzēji vienojušies Aizdevuma līgumā, kas nosaka, ka gada procentu likme ir 80,44% un aizņēmuma procentu likme, kas aprēķināta no Aizdevuma summas atlikuma ir 65,2535% gadā, kas aprēķināta atbilstoši mēnesim.. - 21% gadā no neatmaksātās aizdevuma summas. Tāpat līdzēji Aizdevuma līguma 4.1. punktā vienojušies, ja atbildētājs no līguma izrietošo maksājumu kavējuma gadījumā atbildētājs maksā nokavējuma procentus 1% apmērā no nokavēto maksājumu summas par katru nokavēto dienu.

[7.2] No parāda summas aprēķina, Aizdevuma līgumā iekļautā maksājumu grafika, tiesa konstatē, ka līgumisko procentu apmērs par aizdevumu līdzekļu izmantošanu ir aprēķināts par laika periodu no 17.02.2015. līdz 25.02.2016. 1390,31 euro apmērā. Par laika periodu no 26.02.2016. līdz 14.12.2020. aprēķināti likumiskie 6% gadā , kas sastāda 902,64 euro.

Atbildētāja ir piekritusi Aizdevuma līguma noteikumiem, ko apliecinājusi, parakstot Aizdevuma līgumu, tādējādi tiesa atzīst, ka atbildētājas iebildumi pret iesniegto prasību un maksājumiem, vai arī grūtībām par maksājumu kavējumiem, parāda neatzīšanu, nav pamatoti.

[7.3] Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6. pantu, Ministru kabineta 2013. gada 29. janvāra noteikumu Nr. 61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2. punkts paredz parādnieka pienākumu atlīdzināt parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējam radušos parāda atgūšanas izdevumus.

Tādējādi apmierināms prasījums par parāda piedziņas izdevumiem 17 euro apmērā.

[8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda [..] prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Tiesa, ievērojot Civilprocesa likuma 195. panta, Civillikuma 1759. panta 1. punkta noteikumus, uzskata, ka prasītājai ir nosakāmas tiesības līdz sprieduma izpildes dienai (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no nesamaksātā galvenā parāda summas, ievērojot Civillikuma 1763. panta 1. punktu, kas nosaka procentu aprobežojumu.

[8.1] Saskaņā ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta atziņām (sk 2016.gada 29.janvāra lēmumā lietā Nr.SKC-1331/2016) likumiskie procenti, tiesības uz kuriem norādīts tiesas spriedumā atbilstoši Civilprocesa likuma 195. pantam, būtu aprēķināmi par sprieduma izpildes nokavējumu, tātad, par laiku posmu pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām.

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Līdz ar ko no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami samaksātie tiesas izdevumi, valsts nodeva 453,24 euro apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,37 euro apmērā, kopā 458,61 euro.

[9.1]Ar pieteikuma izskatīšanu brīdinājuma kārtībā saistītie izdevumi 7,61 euro (lietas 9.l???) apmērā ir procesuālie izdevumi, kas nav radušies konkrētajā civillietā, un no Tiesu informatīvās sistēmas datiem izriet, ka minētie izdevumi ir radušies un izmantoti citā lietas izskatīšanā - pieteikumā par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā. Ievērojot minēto norādītie tiesas izdevumi nav attiecināmi uz izskatāmo civillietu, un līdz ar to nav uzskatāms, ka šie tiesas izdevumi radušies šīs civillietas izskatīšanas sakarā, tādēļ ar pieteikuma izskatīšanu brīdinājuma kārtībā saistītie izdevumi 7,61 euro apmērā nav piedzenami no atbildētājas.

[10] Civilprocesa likuma 204.[1] pants paredz, ka atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97. pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt prasību pilnīgi.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu SIA "/Nosaukums A/", vienotais reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, pēc 16.01.2014.Aizdevuma līguma Nr. /līguma numurs/, pamatsummas parādu 3132,37 euro, aizdevuma lietošanas procentus 1390,31 euro par laika periodu no 17.02.2015. līdz 25.02.2016., aizdevuma līguma administrēšanas maksu 22,80 euro par laika periodu no 16.06.2015. līdz 25.02.2016., likumiskos procentus 902,64 euro par laika periodu no 26.02.2016. līdz 14.12.2020., parāda piedziņas izdevumus 17,00 euro un tiesas izdevumus –valsts nodevu 453,24 euro, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,37 euro.

Noraidīt prasību par ar brīdinājuma izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu 7,61 euro apmērā.

Parāda summas samaksa veicama prasītājas norēķinu kontā AS „Luminor Bank", Nr. /konta numurs/, SWIFT:RIKOLV2X.

Atzīt prasītājas tiesības par laika periodu pēc sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētājas 6% (seši procenti) gadā no piespriestās, bet vēl nepiedzītās galvenā parāda summas EUR 5465,12.

Noteikt atbildētājai termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Vidzemes rajona tiesā.

Tiesnese Rasma Medne